

Už teraz potrebujeme presný plán návratu detí do škôl a metodiku, ako s nimi pracovať, podporiť ich potreby a odstrániť rozdiely, ktoré vznikli

Vládna kríza nesmie zatieniť hľadanie riešení pre deti a dospelých. Organizácie, ktoré podpísali výzvu *Dajme prednosť školám* upozorňujú, že už dnes by školáci, rodičia a učitelia mali poznať presný plán návratu jednotlivých ročníkov do škôl. Spolu s plánom potrebujeme aj skríning potrieb školákov a metodiku, ako so skupinami, ktoré sa dlhým prerušením vyučovania vytvorili, pracovať. Covid automat sa musí zmeniť, aby skutočne odrážal prioritu – vrátiť školákov do škôl.

Počas posledného roka (od február 2020 do marca 2021) boli všetky deti a dospelí na Slovensku prezenčne v škole iba 28 dní, vyplýva z [poslednej správy UNICEF](#). Slovensko je spolu s Rumunskom na chvoste krajín Európskej únie, školy tu boli otvorené pre všetkých školákov najkratšie.

Napriek dĺžke zatvorenia škôl nevieme, koľko školákov sa v druhej vlne pandémie učilo dištančne či koľko školákov bez tejto možnosti sa dostalo do škôl aspoň v 5-členných skupinách. Plán návratu do škôl školáci, rodičia ani učitelia stále nepoznajú a hrozí, že najmä starší študenti zostanú doma do konca školského roka.

PRESNÝ ČASOVÝ PLÁN A SKRÍNING POTRIEB ŠKOLÁKOV

„Po tak dlhej dobe a s takou neistou perspektívou sa každý deň v škole pre každé dieťa počíta. Potrebujeme konečne poznať spôsob, ako a kedy vrátime do škôl všetky vekové skupiny aspoň v režime striedania. A musíme sa pripraviť na to, že sa do škôl vrátia deti s úzkostnými poruchami, ktorým sme dlho opakovali, že sa musia strániť kontaktu s ľuďmi. Musíme sa pripraviť na to, že sa vrátia deti ktoré sa mesiace učili cez počítač i také, ktoré nemali kontakt s učiteľom, deti, ktorým sa zhoršil prospech, stratili záujem o školu aj o priateľov. Na to všetko by sme už dnes mali byť pripravení,“ hovorí psychologička Andrea Madarasová Gecková, signatárka výzvy [Dajme prednosť školám](#).

Dôležité bude zmeniť prístup k školákom a netlačiť na formálne výsledky. *„Nízka kapacita detí nasatť nové vedomosti v online prostredí, dlhé obdobie distančnej výučby a emočný tlak, znamenajú, že každé dieťa dnes potrebuje individuálnu podporu pri návrate do školy. Potrebujeme systém poradenstva či tréningov pre učiteľky a učiteľov, aby sa pripravili na návrat detí s rôznymi potrebami. Ak budeme len tlačiť na dobehnutie zameškaného a na hodnotenie, odrazí sa to nielen na psychickom zdraví detí, ale aj na ich vzťahu k ďalšiemu vzdelávaniu,“* hovorí Daniela Kellerová, projektová manažérka programu Budúcnosť INAK Nadácie Pontis. Upozorňuje, že kľúčový je skríning, ktorý nám povie, aké sú potreby jednotlivých detí.

Ivana Poláčková z Centra environmentálnej a etickej výchovy Živica dodáva, že cestou k návratu do škôl môže byť aj presun časti vyučovania do exteriéru či výučba v skupinách aspoň niekoľko dní v týždni.

NÁVRAT DO ŠKÔL JE CELOPOLOČENSKÁ PRIORITA

Matej Stučka z OZ Rodičia.sk upozorňuje, že otváranie škôl má vysokú podporu verejnosti: *“Ako ukázal [reprezentatívny prieskum](#), ktorý sme realizovali vo februári na vzorke 1021 respondentov, až 76 % populácie podporuje názor, že otváranie škôl má patriť k prvým krokom pri uvoľňovaní opatrení a školy by sme mali udržať otvorené tak dlho, ako je to možné. Rodičia aj verejnosť preto podporujú aj prednostné očkovanie učiteľov a sú pripravení rešpektovať hygienické pravidlá. Predstavitelia štátu jednotne deklarovali, že školy budú pri uvoľňovaní prioritou, preto veríme, že to tak naozaj bude a vláda dohliadne nielen na systematický návrat detí do škôl, ale čo najskôr aj k športovým a iným záujmovým aktivitám, najmä ak je ich možné realizovať vonku. Pre psychické a fyzické zdravie detí sú kľúčové,“* hovorí Matej Stučka, z OZ Rodičia.sk

„Zamestnávateľia sú v téme návratu detí do škôl zajedno s rodičmi,“ hovorí Mário Lelovský, 1. viceprezident Republikovej únie zamestnávateľov. *„Je nevyhnutné čo najskôr vrátiť do škôl všetkých žiakov. Keď sú školy*

celé mesiace zatvorené, môže to mať napriek zapojeniu digitálnych technológií devastujúci vplyv na kvalitu vzdelávania a budúcu uplatniteľnosť absolventov nielen na pracovnom trhu. “

Všetky citované organizácie patria medzi viac ako 30 signatárov výzvy Dajme prednosť školám, ktorá v januári poukázala na to, že školy sa majú otvárať prednostne a je možné začať už počas lockdownu. Výzvu [podporila prezidentka](#) Zuzana Čaputová a k prioritizovaniu škôl sa [prihlásila aj vláda](#).

COVID AUTOMAT NEODRÁŽA PRIORITY – NÁVRAT DO ŠKÔL

Zatvoriť školy len v kritickej situácii a otvárať ich prvé odporúča WHO i ECDC a európske krajiny tak postupujú. Po novoročnom lockdowne otvorila školy ako prvé už aj Veľká Británia - „rodiskom“ britskej mutácie vírusu. Opatrenia v krajine viedli k tomu, že [Anglicko otvorilo](#) základné i stredné školy 8. marca po 2,5 mesačnej pauze, spolu so športoviskami a krúžkami, Škótsko začala s otváraním po ročníkoch už vo februári a garantuje, že každé dieťa bude v škole do Veľkej noci. Plán má už i Írsko, ktoré malo po Vianociach najviac denných prírastkov pozitívne testovaných (7 dňový priemer na počet obyv.) zo všetkých európskych krajín. Opatrenia umožnili 1. marca otvoriť prvé dva ročníky základnej školy, končiace ročníky a špeciálne školy. Starší žiaci základných škôl sa vrátili 15.3. a s návratom stredoškolákov sa počítá 12.4. Pre obyvateľov [do 5. apríla trvá lockdown](#).

Žiaci druhého stupňa základných škôl a stredoškoláci sú na Slovensku mimo škôl od októbra minulého roka. Niektorí prvostupniari a škôlkari sa vrátili do škôl vo februári tohto roka, iní sú doma od Vianoc. MŠVVaŠ SR predĺžilo opatrenie, ktoré ponecháva na zriaďovateľoch rozhodnutie o tom, ktorí prvostupniari sa môžu učiť prezenčne, do 6. apríla. „Covid automat sa musí zmeniť. Je prijatý už viac ako tri mesiace, ale doteraz sa podľa neho prakticky nepostupovalo. Pre verejnosť je ťažko zrozumiteľný rozdiel od jasných časových plánov, ktoré vidíme v európskych krajinách a neodráža priority, na ktorých sa zhodla celá spoločnosť – vrátiť deti do škôl a na športoviská,“ hovorí Andrea Hajdúchová z Iniciatívy Dajme deťom hlas.

Kontakty:

Andrea Settey Hajdúchová, Iniciatíva Dajme deťom hlas, Tel: 0908 700 857, andrea.hajduchova@ddh.sk
Prof. Andrea Madarasová Gecková, PhD., Národná koordinátorka medzinárodnej štúdie Health Behaviour in School-Aged Children, Tel: , Email: andrea.geckova@upjs.sk
Ivana Poláčková, Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica, Tel: 0905 654 241, Email: polackova@zivica.sk
Daniela Kellerová, Nadácia Pontis, Tel: 0903 437 462, Email: daniela.kellerova@nadaciapontis.sk
Matej Stuška, OZ Rodičia.sk, Tel: 0949 021 441 , Email: info@ozrodcia.sk